МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЛУЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЦИФРОВИХ, ОСВІТНІХ ТА СОЦІАЛЬНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету
_____ Галина ГЕРАСИМЧУК
«28» серпня 2026 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор
_____ Надія КОВАЛЬЧУК
«29» серпня 2026 р.

СИЛАБУС

з освітнього компонента «Педагогіка»
ступінь вищої освіти – бакалавр
галузь знань – А Освіта
спеціальність – А4.09 Середня освіта (Інформатика)
освітня програма – Середня освіта. Інформатика

Кафедра цифрових освітніх технологій

Силабус склав(ла) завідувач кафедри цифрових освітніх технологій, к.пед.н., доцент Віталій КАБАК

Силабус затверджений на засіданні кафедри цифрових освітніх технологій, протокол № 1а від «28» серпня 2026 р.

Завідувач кафедри к.пед.н., доцент Віталій КАБАК

Розглянуто та схвалено групою забезпечення освітньої програми «Середня освіта. Інформатика», протокол № 1а від «27» серпня 2026 р.

Гарант ОП «Середня освіта. Інформатика» к.пед.н., доцент Юлія МЕЛЬНИЧУК

Схвалено науково-методичною радою університету, протокол № 1/а від «29» серпня 2026 р.

Затверджений силабус онлайн:
https://e.lntu.edu.ua/syllabus/3122

Луцьк – 2026

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА «Педагогіка»

Освітня програма	Середня освіта. Інформатика
Галузь знань / Спеціальність	А Освіта / А4.09 Середня освіта (Інформатика)
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)
Статус дисципліни	нормативна
Мова викладання	українська
Обсяг	9 кредитів ECTS / 270 годин, семестр 3, 4
Форма контролю	екзамен
Викладач(і)	к.пед.н., доцент Віталій КАБАК електронна пошта: kabak.volyn@gmail.com

1. Мета і завдання дисципліни

Мета: формування системи знань, умінь, навичок з навчання й виховання здобувачів освіти, обґрунтування шляхів і умов ефективного впливу на їх особистісний розвиток, необхідних для ефективної діяльності майбутніх педагогів.

Завдання: надання здобувачам освіти знань теоретичних положень педагогіки; систематизація способів засвоєння, відтворення і тлумачення основних понять педагогіки; практичне оволодіння технікою керівництва процесом навчання й виховання; оволодіння ефективними шляхами впливу на розвиток особистості; формування професійно-педагогічної позиції, потреби у самовдосконаленні; формування освіченої, творчої особистості майбутнього педагога; розвиток у здобувачів освіти педагогічного мислення, здатності до аналітичного осмислення педагогічної дійсності; формування умінь приймати найбільш вдалі рішення у відповідності до педагогічних закономірностей, принципів навчання і виховання.

Пререквізити: психологія, історія та культура України

2. Компетентності

ІК — інтегральна компетентність: Здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з наук предметної спеціальності, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

ЗК02 — Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК05 — Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК06 — Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК07 — Здатність реалізувати свої права і обов’язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК08 — Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК10 — Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

ЗК11 — Здатність до організації та планування.

СК03 — Здатність здійснювати цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів з урахуванням їх вікових та індивідуальних особливостей, освітніх потреб і можливостей; добирати та застосовувати ефективні методики й технології навчання, виховання і розвитку учнів.

СК04 — Здатність формувати і розвивати в учнів ключові та предметні компетентності засобами навчального предмету та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісне ставлення, розвивати критичне мислення.

СК05 — Здатність здійснювати об’єктивний контроль і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів на засадах компетентнісного підходу, аналізувати результати їхнього навчання.

СК06 — Здатність до формування колективу учнів; знаходження ефективних шляхів мотивації їх до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

СК08 — Здатність до суб’єкт-суб’єктної (рівноправної та особистісно-зорієнтованої) взаємодії з учнями в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК09 — Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об’єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

3. Структура дисципліни, розподіл годин, зв'язок тем з компетентностями

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
Семестр 3. Змістовий модуль 1. Загальні засади педагогіки.								
1	Тема 1. Предмет і завдання педагогіки.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК11, СК03, СК06, СК08, СК09
2	Тема 2. Освіта в культурі людства.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК10, ЗК08, СК03, СК06, СК08, СК09
3	Тема 3. Процес навчання.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК11, СК03, СК05, СК06, СК09
4	Тема 4. Методи, форми і засоби навчання.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК11, СК03, СК05, СК06
5	Тема 5. Технології навчання.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО4, МО5, МО7	ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК11, СК03, СК05, СК06, СК09
6	Тема 6. Процес виховання.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7, модульна контрольна робота	ЗК02, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК10, СК03, СК04, СК06, СК08
Семестр 3. Змістовий модуль 2. Історія зарубіжної педагогіки.								

№	Назва теми	Лекції денна/ заочна	Практ./ Семін./ лаб денна/ заочна	Самост. робота денна/ заочна	Разом	Методи навчання	Методи оцінювання	ЗК та СК
7	Тема 7. Виникнення освіти і виховання в світовій суспільній цивілізації.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК06, ЗК07, ЗК08, СК03, СК04, СК06, СК08
8	Тема 8. Педагогіка епох Середньовіччя та Відродження.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК06, ЗК07, ЗК08, СК03, СК04, СК06, СК08
9	Тема 9. Західноєвропейська педагогіка епохи Нового часу та Просвітництва.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК06, ЗК07, ЗК08, СК03, СК04, СК08
10	Тема 10. Західноєвропейська педагогіка кінця XVIII – першої половини XIX століть.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК06, ЗК07, ЗК08, СК03, СК04, СК08
11	Тема 11. Розвиток педагогічної думки кінця XIX початку XX століття.	2/0,5	2/0,5	6/9	10/10	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК11, СК03, СК04, СК06, СК08
12	Тема 12. Педагогічна думка кінця XX початку XXI століття.	3/0,5	3/0,5	7/12	13/13	МН1, МН2, МН4, МН5	МО1, МО2, МО4, МО5, МО7, модульна контрольна робота	ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК08, ЗК11, СК03, СК04, СК06, СК08
Семестр 4. Змістовий модуль 3. Історичні передумови виникнення та становлення української педагогіки.								
13	Тема 13. Історія українського шкільництва та педагогіки.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, СК03, СК04, СК09
14	Тема 14. Виховання, школа і педагогічна думка Київської Русі.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, ЗК07, СК03, СК04, СК09
15	Тема 15. Розвиток педагогічної думки в Галицько-Волинській державі.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, СК03, СК04, СК09

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
16	Тема 16. Становлення і розвиток національної системи виховання і педагогіки в епоху українського Відродження.	3/0,5	3/0,5	5/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК10, СК03, СК04, СК09
17	Тема 17. Школа і виховання в Запорозькій Січі.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК05, ЗК07, СК03, СК04, СК09
18	Тема 18. Українська освіта та педагогіка наприкінці XVIII – початку XIX ст.	3/0,5	3/0,5	5/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО4, МО5, МО7, модульна контрольна робота	ЗК02, ЗК05, ЗК08, ЗК10, СК03, СК04, СК09
Семестр 4. Змістовий модуль 4. Становлення та розвиток національної педагогічної думки та виховної системи України.								
19	Тема 19. Ідеї національної освіти й виховання в Україні у другій половині XIX ст. – на початку XX ст.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК05, ЗК06, ЗК07, ЗК11, СК03, СК04, СК08, СК06
20	Тема 20. Педагогічна діяльність і спадщина А.С. Макаренка.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК05, ЗК06, ЗК11, ЗК10, СК03, СК04, СК06, СК09
21	Тема 21. Педагогічна спадщина Григорія Ващенка – творця національної педагогіки.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК05, ЗК06, ЗК10, СК03, СК04, СК06, СК09
22	Тема 22. Педагогічна діяльність і теоретична спадщина Василя Сухомлинського.	3/0,5	3/0,5	5/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК05, ЗК06, ЗК08, ЗК11, СК03, СК04, СК06, СК08
23	Тема 23. Школа і педагогіка України у радянський період.	2/0,5	2/0,5	7/10	11/11	МН1, МН2, МН4, МН5	МО2, МО5, МО7	ЗК02, ЗК05, СК03, СК04, СК05

№	Назва теми	**Лекції** денна/ заочна	**Практ./ Семін./ лаб** денна/ заочна	**Самост. робота** денна/ заочна	**Разом**	**Методи навчання**	**Методи оцінювання**	**ЗК та СК**
24	Тема 24. Відродження національної системи виховання, школи, педагогіки в період становлення незалежної України.	3/0,5	3/0,5	6/11	12/12	МН1, МН2, МН4, МН5	МО1, МО2, МО5, МО7, модульна контрольна робота	ЗК02, ЗК06, ЗК07, ЗК10, СК03, СК04, СК08, СК06, СК09
	Разом	**60/12**	**60/12**	**150/246**	**270/270**			

Легенда: ЗК — загальна компетентність (номер за п. 2); СК — спеціальна (фахова) компетентність (номер за п. 2). Повне формулювання кожного коду наводиться в ОП / стандарті спеціальності.

Методи навчання: МН1 — словесний метод (лекція, дискусія, співбесіда тощо); МН2 — практичний метод (лабораторні та практичні заняття); МН4 — робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анотування, рецензування, складання реферату); МН5 — відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні, веб-орієнтовані тощо).

Методи оцінювання: МО1 — екзамен; МО2 — усне або письмове опитування; МО4 — тестування; МО5 — командні проєкти; МО7 — презентації результатів виконаних завдань та досліджень.

4. Результати навчання

ПРН01. Відтворює основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховує в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості учнів.

ПРН03. Називає і аналізує методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання учнів на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікує форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН04. Здійснює добір і застосовує сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей учнів; критично оцінює результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН05. Вибирає відповідні форми та методи виховання учнів на уроках і в позакласній роботі; аналізує динаміку особистісного розвитку учнів, визначає ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН06. Називає і пояснює принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я учнів (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН11. Виявляє навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснює необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН12. Аналізує власну педагогічну діяльність та її результати, здійснює об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН13. Демонструє знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовує необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

5. Цілі сталого розвитку

ЦСР 4 – Якісна освіта

ЦСР 5 – Гендерна рівність

ЦСР 10 – Скорочення нерівності

6. Неформальна освіта

Рекомендовані курси, тренінги, стажування та інші: результати навчання, здобуті у формальній, неформальній чи інформальній освіті, можуть бути визнані відповідно до процедур ЛНТУ. Підтвердженнями можуть бути сертифікати тематичних тренінгів, вебінарів чи онлайн-курсів разом з описом досягнутих результатів навчання та, за потреби, коротке верифікаційне завдання або портфоліо.

7. Критерії та форми контролю

Оцінювання — за 100-бальною шкалою (національна шкала / ЄКТС).

Семестр 3. Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (20 %) + екзамен (40 %).

Семестр 4. Підсумковий бал = поточний контроль (30 %) + ІЗ/КПІЗ (10 %) + модульний контроль (20 %) + екзамен (40 %).

Академічна доброчесність: самостійне виконання завдань; коректне посилання на джерела; позначення частин тексту, згенерованих засобами ШІ. Порушення академічної доброчесності не толеруються.

8. Зміст тем

Тема 1. Предмет і завдання педагогіки.

Історія розвитку педагогіки. Предмет педагогіки. Дослідження законів і закономірностей педагогічних явищ і процесів. Функції та понятійний апарат педагогіки. Виховання, навчання й освіта як основні категорії педагогіки. Структура педагогіки як навчальної дисципліни. Головні завдання педагогіки. Місце педагогіки в системі антропологічних наук. Загальні та функціональні педагогічні науки.

Тема 2. Освіта в культурі людства.

Співвідношення між культурою та освітою. Мета і основні принципи освіти. Структура освіти України, основні типи закладів освіти. Державна національна програма “Освіта” (Україна XXI ст.). Система освіти, її роль у формуванні особистості. Управління освітою.

Тема 3. Процес навчання.

Суть поняття «дидактика». Предмет дидактики, її категоріальний апарат. Процес навчання як система, його елементи. Основні ознаки гуманістично-спрямованого навчального процесу. Загальні цілі навчання в національній системі освіти. Закономірності навчання. Дидактичні принципи навчання та їх класифікація.

Тема 4. Методи, форми і засоби навчання.

Характеристика понять «метод навчання» та «прийом навчання». Класифікація методів навчання, критерії. Залежність ефективності кожного методу від педагогічного мистецтва, натхнення, творчості, прояву особистісного «Я» викладача. Основні функції методів навчання. Зміст поняття «засіб навчання». Функції і види засобів навчання. Чинники успішного засвоєння знань. Значення комп’ютера як засобу навчання. Негативні моменти у використанні ЕОМ. Характеристика основних форм навчання у ЗВО.

Тема 5. Технології навчання.

Сутність поняття «технології навчання» та історія його виникнення. Ігрові технології навчання, їх класифікація. Мозкова атака, види мозкових атак, етапи проведення. Особливості ситуаційного навчання. Технологія перевернутого навчання.

Тема 6. Процес виховання.

Суть понять «виховання», «виховний процес». Специфічні властивості процесу виховання, його основні ознаки. Характеристика основних функцій виховання. Рушійні сили процесу виховання. Характеристика внутрішніх та зовнішніх суперечностей. Етапи процесу виховання. Управління процесом вихованням. Основні закономірності та принципи виховання. Поняття методу виховання. Класифікація методів виховання. Вихованість як комплекс якостей особистості вихованця. Критерії та рівні вихованості.

Тема 7. Виникнення освіти і виховання в світовій суспільній цивілізації.

Виховання в первісному суспільстві як історично перший тип виховання. Характеристика виховання на різних етапах первісного суспільства. Провідні концепції виникнення виховання. Педагогічні традиції давніх цивілізацій Сходу (IV – I тис. до н.е.). Виникнення перших навчальних закладів Давнього Сходу, їх еволюція, пріоритети в навчанні та вихованні. Триступенева освіта Візантії.

Тема 8. Педагогіка епох Середньовіччя та Відродження.

Загальна характеристика епохи Середньовіччя (V – поч. XVI ст.). Типи виховних систем середньовічних шкіл. Катехізисний метод навчання. Церковні навчальні заклади. Школа і педагогічна думка епохи Відродження. Рицарське виховання. «Сім лицарських доброчинностей» як основа змісту виховання лицаря. Ідеї педагогів-гуманістів цього періоду. «Будинок радості» Вітторіно да Фельтре. Поєднання навчання з продуктивною працею Томаса Мора й Томаззо Кампанелли. («Золота книга про найкращий лад і про новий острів «Утопія», «Місто Сонця»). Франсуа Рабле. («Гаргантюа і Пантагрюель»). Мішель Монтень («Досліди»). Еразм Роттердамський («Похвала глупоті», «Розмови запросто», «Молодим дітям наука»).

Тема 9. Західноєвропейська педагогіка епохи Нового часу та Просвітництва.

Життя та діяльність Я.–А. Коменського. Педагогічні ідеї Клода Гельвеція. Представник французького просвітництва Дені Дідро як прибічник сенсуалізму. Французький просвітитель Жан-Жак Руссо. Педагогічні погляди Дж. Локка.

Тема 10. Західноєвропейська педагогіка кінця XVIII – першої половини XIX століть.

Й.-Г. Песталоцці про мету і суть виховання. Розвиваюча модель педагога. Ідеї німецьких педагогів-філантропістів І. Базедова та В.Х. Зальцмана. Освітні проекти В. Гумбольдта. А. Дістервег, його концепція дидактичного формалізму. Йоганн Гербарт про мету виховання і засоби педагогічного впливу як центральне питання педагогіки. Система морального виховання Гербарта. Гербертіанство як педагогічний напрям. Р. Оуен про формування особистості.

Тема 11. Розвиток педагогічної думки кінця XIX початку XX століття.

Організаційна і педагогічна діяльність М.О. Корфа. Ідея загального обов’язкового навчання та його умови. Мета загальноосвітньої школи. Основні дидактичні правила. Роль учителя і морального виховання у вихованні дітей. Теорія фізичного виховання особистості П.Ф. Лесгафта. Загальні питання виховання («Про ігри та фізичне виховання у школі». Сім’я як найголовніший фактор у вихованні дитини («Про покарання в сім’ї», «Сімейне виховання дитини та його значення»).

Тема 12. Педагогічна думка кінця XX початку XXI століття.

Трансформація цілей освіти: від засвоєння знань до формування компетентностей і навчання впродовж життя. Інтеграція цифрових технологій і формування нових педагогічних парадигм. Розвиток критичної педагогіки та ідей демократизації освіти. Інклюзія, мультикультуралізм і соціальна справедливість у сучасній педагогіці. Освіта для сталого розвитку в навчальних програмах європейських шкіл.

Тема 13. Історія українського шкільництва та педагогіки.

Предмет і завдання історії української педагогіки. Виховання і навчання у первісних та родових племенах на території України. Народно-педагогічні уявлення праукраїнців трипільської культури. Педагогіка докняжої доби.

Тема 14. Виховання, школа і педагогічна думка Київської Русі.

Виховання дітей у східних слов'ян. Виникнення й розвиток письма в Київській Русі. Розвиток освіти й шкільництва в період Київській Русі. Педагогічна думка Київської Русі («Слово про закон і благодать» Іларіона, «Слово деякого калугера про читання книг» Іоанна, «Повість временних літ» Нестора, «Повчання дітям» Володимира Мономаха). Збірник законів «Руська правда».

Тема 15. Розвиток педагогічної думки в Галицько-Волинській державі.

Освіта в Галицько-Волинській державі. Книгописання періоду становлення Галицько-Волинської держави. Берестяні грамоти. Культура та педагогічна спадщина Галицько-Волинської держави. Галицько-Волинський літопис. Збірка «Бджола». Просвітницька діяльність князя Данила Галицького.

Тема 16. Становлення і розвиток національної системи виховання і педагогіки в епоху українського Відродження.

Історична зумовленість українського ренесансу. Освітня діяльність єзуїтів в Україні. Просвітницька діяльність І.Федорова, його перший буквар 1574 р. Острозький культурно-освітній центр. Братські школи України. Києво-братська колегія (академія). Діяльність українських просвітителів і педагогів епохи українського Відродження.

Тема 17. Школа і виховання в Запорозькій Січі.

Козацька педагогіка як складова української етнопедагогіки. Риси козацької педагогіки. Січові (запорозькі) і козацькі школи. Полкові і сотенні школи Гетьманської України.

Тема 18. Українська освіта та педагогіка наприкінці XVIII – початку XIX ст.

Стан освіти в Україні у складі російської імперії. Стан освіти на західноукраїнських землях. Видатні українські педагоги кінця XVIII – на початку XIX. Створення педагогічних товариств.

Тема 19. Ідеї національної освіти й виховання в Україні у другій половині XIX ст. – на початку XX ст.

Ідеї національної школи М.Драгоманова. Михайло Грушевський про національну школу та українську систему виховання. Відкриття шляхів для національного відродження й розвитку рідної педагогічної культури у педагогічній і просвітницькій діяльності «буковинського Кобзаря» Ю.Федьковича. Характеристика системи освіти в Україні на початку XX століття. Іван Франко про стан освіти, школи і педагогіки в Галичині. Педагогічні погляди Лесі Українки. Розробка теоретичних основ діяльності народної школи Т.Г. Лубенця.

Тема 20. Педагогічна діяльність і спадщина А.С. Макаренка.

Аналіз творчої спадщини А.С. Макаренка. Педагогічна система А.С. Макаренка. Основні педагогічні принципи А.С. Макаренка. Проблеми сім'ї і школи, виховання дітей у сім'ї в спадщині педагога. Вчення про колектив та стадії його розвитку. Проблематика педагогічної майстерності в працях Антона Макаренка.

Тема 21. Педагогічна спадщина Григорія Ващенка – творця національної педагогіки.

Українська освітня система в світлі ідей Г.Ващенка. «Виховний ідеал» Г.Ващенка як основа української системи виховання. Підручник для студентів-педагогів «Загальні методи навчання». Структура системи освіти у вільній Україні (за Г. Ващенком).

Тема 22. Педагогічна діяльність і теоретична спадщина Василя Сухомлинського.

Ретроспективний аналіз педагогічної діяльності В. Сухомлинського. Формування культури розумової праці школяра та ідеї всебічного розвитку особистості в працях В. Сухомлинського. Виховання колективізму у школярів. Проблематика сімейного виховання та самовиховання особистості в працях В. Сухомлинського. Проблема вчителя і вчительської професії. Шляхи використання педагогічної спадщини В. Сухомлинського у виховному процесі сучасного освітнього закладу.

Тема 23. Школа і педагогіка України у радянський період.

Національна освіта в 20-30-ті роки XX століття. Особливості становлення освіти у післявоєнний час (кінець 40-50-ті роки). Розвиток освіти й педагогіки у 60-ті роки. Школа і педагогіка України

у період застою (70-80-ті роки).

Тема 24. Відродження національної системи виховання, школи, педагогіки в період становлення незалежної України.

Початок відродження національної школи й освіти, системи виховання та педагогіки. Закон України «Про освіту». Закон України «Про повну загальну середню освіту». Закон України «Про професійну (професійно-технічну) освіту». Закон України «Про фахову передвищу освіту». Професійний стандарт вчителя. Концепція Нової української школи (НУШ). Концепцію розвитку педагогічної освіти. Національне виховання дітей і молоді. Реформування освіти в Українській державі; пріоритетні напрями, основні шляхи і принципи наступного реформування освіти.

9. Опис ІЗ/КПІЗ

Комплексне практичне індивідуальне завдання (КПІЗ) з дисципліни «Педагогіка» виконується упродовж семестру. Виконання його є обов'язковою умовою успішного вивчення курсу та отримання позитивної оцінки.

Метою виконання індивідуального завдання є застосування теоретичних знань дисципліни для розв'язання задач і вправ, розвиток навичок самостійної роботи, систематизація знань, поглиблене дослідження окремих питань педагогіки. У процесі виконання КПІЗ здобувачі вищої освіти готують есе та постер до нього на задану тему, досліджуючи ґрунтовно питання (згідно варіанту). Комплексне практичне індивідуальне завдання захищається під час семестру у години, виділені для індивідуальної роботи. При виконанні та оформленні КПІЗ студент може використовувати рекомендовану літературу, методичні вказівки, інтернет-ресурси. Комплексне практичне індивідуальне завдання оцінюється за 100-бальною шкалою. Виконання КПІЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту.

Завдання для індивідуальної роботи (КПІЗ) з дисципліни «Педагогіка» формулюється наступним чином: Написання есе на тему «Назва» (згідно варіанту). До досліджуваного питання студенти також готують постер для подальшого представлення та захисту КПІЗ. Варіант завдання відповідає порядковому номеру студента у журналі.

Альтернативне завдання: проходження онлайн-курсу педагогічного спрямування на платформі неформальної освіти, підготовка статті у студентський науковий збірник або виступ із тезами на науково-методичній конференції.

10. Самостійна робота

Тема 1: Основні етапи становлення педагогіки та виокремлення її як самостійної науки. Педагогічна наука і педагогічна практика. Педагогічний процес: суть, структура, закономірності, принципи. Галузі та міжпредметні зв'язки педагогіки.

Тема 2: Освіта – складова культурного розвитку особистості. Основні історичні етапи розвитку системи освіти. Реформування освіти в Українській державі; пріоритетні напрями, основні шляхи і принципи реформування освіти. Педагогіка як наука про освіту. Основні галузі педагогіки та їх завдання.

Тема 3: Дослідники дидактики та дидактичних особливостей підготовки здобувачів освіти. Класно-урочна форма навчання у праці «Велика дидактика». Аналіз структурних компонентів дидактичного процесу. Характеристика функцій та законів навчального процесу.

Тема 4: Суть гуманістичної та авторитарної парадигми освіти. Чинники успішного засвоєння знань. Значення мобільного телефону як засобу навчання. Вплив хмарних технологій на навчальний процес.

Тема 5: Інноваційне навчання: сутнісні характеристики. Гейміфікація в освітньому процесі. STEM-технології в процесі дидактичної підготовки здобувачів освіти. Технології дистанційного та змішаного навчання. Технологія перевернутого навчання.

Тема 6: Особливості виховного процесу в закладах освіти. Змістовий і процесуальний аспекти виховання. Мета, завдання й основні напрямки виховання Психологічна сутність самовиховання.

Тема 7: Виокремлення процесу виховання у спеціально організований процес розумового

виховання та навчання. Східний тип виховання. Педагогічні традиції давніх цивілізацій Сходу (IV – I тис. до н.е.). Характеристика виховання в Давньому Єгипті. Державні школи Давнього Єгипту, зміст і форми їх роботи. Існування двірцевих шкіл, шкіл для жебраків, шкіл писарів, шкіл для різних службовців. Кастове виховання Давньої Індії (III тис. до н.е.). Всебічний і гармонійний розвиток особистості як мета виховання. Духовне багатство, моральна чистота та фізична досконаліть як основні якості системи.

Тема 8: Станове сімейно-домашнє навчання (система учнівства, особливості виховання лицарів). Рівні середньовічної освіти. Гуманістичні ідеї освіти й виховання епохи Відродження. Розвиток мережі університетів Західної Європи у XII – XIII ст., передумови їх виникнення. Характеристика основних методів навчання в університеті.

Тема 9: Загальні тенденції світової педагогіки епохи Нового часу та Просвітництва. Світогляд Я.А. Коменського та його завдання виховання особистості. Принцип природовідповідності, вікова періодизація та система шкіл (за Коменським). Вікова періодизація та система виховання Ж.-Ж. Руссо. Педагогічна спадщина Дж. Локка та Дені Дідро.

Тема 10: Ставлення і розвиток зарубіжної педагогічної науки (XVIII-XIX ст.). Особливості діяльності освітньо-виховних закладів. Природовідповідність як відповідність сутності самої людини в теорії А. Дістервега. Принцип самодіяльності Дістервега. Напрямки наукової та педагогічної діяльності Йоганна Гербарта.

Тема 11: Напрямки педагогічних досліджень в європейському просторі кінця XIX століття. Експериментальна педагогіка як одна із реформаторських течій XX століття, її представники. Виникнення експериментальних шкіл. Узагальнення практичного досвіду та дослідження фізичного стану вихованців. План народної освіти В. Райна.

Тема 12: Компетентнісний підхід в сучасній освіті. Імплементація Саламанської декларації в контексті підготовки здобувачів освіти з особливими потребами в країнах ЄС. Основні принципи концепції сталого розвитку та їх вплив на освітню сферу. Сучасні технології цифрової трансформації освіти.

Тема 13: Напрямки виховання на терені сучасної України в епоху палеоліту. Трипільська культура. Зародження і розвиток українського родинного виховання. Українська народна педагогіка як складова культурної спадщини нації. Історія української етнопедагогіки.

Тема 14: Школа і освіта за часів християнізації Русі. Навчальні книги часів Київської Русі. Вплив релігійних вірувань предків на педагогічну думку періоду Київської Русі. Зародження і розвиток вітчизняної педагогіки.

Тема 15: Просвітителі періоду Галицько-Волинської держави. Літописання та його вплив на культуру Галицько-Волинської держави. Відродження української освітньої спадщини періоду існування Галицько-Волинської держави. Меценатство в Галицько-Волинській державі.

Тема 16: Українське шкільництво в епоху Відродження. Визначні діячі української національної педагогіки епохи Відродження. Педагогічна спадщина Павла Русина. Культурно-просвітницька діяльність Юрія Дрогобича. Зародження братств на терені України та їх педагогічна діяльність.

Тема 17: Передумови виникнення козацької педагогіки. Розширення мережі українських національних шкіл та розвиток педагогічної думки в Україні періоду козаччини. Формування інтелекту, духовності та тіловиховання в козацькій педагогіці.

Тема 18: Освітня діяльність і педагогічні погляди Григорія Сковороди. Спадщина Г.С. Сковороди — втілення багатовікового етнопедагогічного досвіду українського народу. Освітня програма Кирило-Мефодіївського товариства та діяльність його членів. Просвітницька діяльність і педагогічні ідеї М. Костомарова і П. Куліша. Педагогічні погляди Т.Г. Шевченка.

Тема 19: Утиски української школи у другій половині XIX ст. Педагогічні ідеї М.П. Драгоманова і Б.Д. Грінченка. Українська педагогіка й шкільництво в Галичині. Розвиток школи й педагогічної думки на Буковині. Основні концепції розвитку школи й педагогіки України наприкінці XIX – на початку XX ст.

Тема 20: Українська школа й педагогіка між двома світовими війнами. Інноваційність поглядів А.С. Макаренка та їх вплив та формування національної освітньої системи. Виховання

особистості в колективі (за А.С. Макаренком). Ключові аспекти педагогічної системи А.С. Макаренка.

Тема 21: Педагогічний та творчий спадок Г. Ващенка. Вплив Г. Ващенка та розбудову української національної системи освіти. Питання педології, вікові та індивідуальні особливості учнів і студентів у творчій спадщині Г. Ващенка. Питання класифікації і номенклатури методів навчання (за Г. Ващенком). Теорія національного морального виховання та шляхи можливого реформування системи освіти в Україні.

Тема 22: Свобода, відповідальність і вдячність – категорії педагогічної системи В. О. Сухомлинського. В.О. Сухомлинський про вимоги до педагога як керівника і організатора освітнього процесу. Теоретичне обґрунтування та практичне використання ідей В.О. Сухомлинського щодо виховання всебічно розвиненої особистості. В. Сухомлинський про роль казки у вихованні та навчанні дітей з особливими освітніми потребами. Педагогічні ідеї В. Сухомлинського в контексті Нової української школи.

Тема 23: Розвиток українського шкільництва в період зміцнення тоталітаризму. Розвиток національних шкіл за часів українізації. Стан розвитку освіти та педагогіки України у 20-30-ті рр. ХХ ст. Роль педагогів-новаторів, педагогіки співробітництва в демократизації та гуманізації шкільного життя.

Тема 24: Демократизація суспільного життя в Україні та початок відродження національної школи. Реформування шкільної освіти України в умовах державотворення. Особливості реформування професійно-технічної та вищої освіти в період становлення незалежності України. Педагоги-новатори незалежної України.

11. Загальні вимоги

Освітній процес регулюється академічними правилами ЛНТУ. Здобувачі освіти зобов’язані ознайомитися з вимогами, визначеними Кодексом академічної доброчесності ЛНТУ та Політикою етичного використання штучного інтелекту в ЛНТУ, і дотримуватися принципів академічної доброчесності та етичного використання штучного інтелекту в освітній діяльності.

Академічна доброчесність. Учасники освітнього процесу зобов’язані дотримуватися Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 № 4742-IX та внутрішніх нормативних документів ЛНТУ. Не допускаються академічний плагіат, фабрикація, фальсифікація, привласнення авторства, несамостійне виконання завдань, а також недоброчесне використання результатів, згенерованих штучним інтелектом.

Використання штучного інтелекту. Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися для пошуку ідей, пояснення методів, попереднього структурування, мовного редагування та допоміжного аналізу неконфіденційних даних, якщо конкретне завдання не передбачає повністю самостійного виконання. Здобувач освіти має зазначати використаний інструмент, мету та етап його застосування, перевіряти факти й розрахунки та самостійно обґрунтовувати висновки.

12. Література

І. Навчально-методичні матеріали та розробки

Праці автора силабуса:

1. Педагогіка [Текст] : методичні вказівки до семінарських занять для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта. Інформатика» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) денної та заочної форм навчання / уклад. В.В. Кабак. Луцьк: Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2023. 64 с.

2. Педагогіка [Текст] : методичні вказівки до виконання самостійної роботи для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти освітньої програми «Середня освіта. Інформатика» галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 014.09 Середня освіта (Інформатика) денної та заочної форм навчання / уклад. В.В. Кабак. Луцьк: Відділ іміджу та промоції ЛНТУ, 2023. 32 с.

Праці інших авторів:

3. Бібік Н. М. Нова українська школа: порадник для вчителя / за заг. ред. Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2019. 208 с.

4. Задорожна-Княгницька Л. В. Історія педагогіки : навчальний посібник для студентів ЗВО. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2020. 364 с.

5. Зайченко І.В. Педагогіка: підручник. Видавництво: Ліра-К, 2021. 608 с.

6. Козловський Ю. М., Ортинський В. Л., Дольнікова Л. В. Педагогіка: підручник. Львів : Видавництво Львівської політехніки, 2020. 372 с.

7. Мосіяшенко В. А., Задорожна Л. В., Курок О. І. Історія педагогіки України в особах : навч. посіб. Київ : Університетська книга, 2023. 266 с.

8. Михалюк А.М. Педагогіка : інтерактивний контент. Навчально-методичний посібник. Видання друге, доповнене. Київ : Видавництво «Каравела», 2024. 256 с.

9. Педагогіка : навч. посіб. / С. С. Пальчевський. Київ : Каравела, 2024. 496 с.

10. Педагогіка : навч. посібн. / О. М. Назаренко. НУ «Одеська юридична академія». Одеса : Фенікс, 2022. 146 с.

11. Сікорський П. І. Нова педагогіка: підручник. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2021. 540 с.

12. Супрун М.О. Загальнотеоретичні засади методики виховної роботи в спеціальній школі: Методичний посібник. Миколаїв: МНУ імені В.О.Сухомлинського, 2024 р. 202 с.

13. Педагогіка : навчальний посібник / Т.Б. Поясок, О.І. Беспарточна. Кременчук : Видавництво «НОВАБУК», 2024. 208 с.

14. Пушкар Н. С. Нові педагогічні технології та інновації в НУШ: курс лекцій. Луцьк: ФОП Мажула Ю. М., 2022. 138 с.

15. Хмельницька О. С. Педагогіка. Історія педагогіки: навчально-методичний посібник. Переяслав (Київ. обл.): Домбровська Я. М., 2021. 222 с.

ІІ. Наукові праці

Праці автора силабуса:

16. Горбатюк Р.М, Кабак В.В, Волкова Н. Формування здатності до особистісно-професійного саморозвитку в майбутніх здобувачів освіти. Освітологічний дискурс, (3(42). С. 39–53.

17. Гулай О. І., Кабак В. В., Герасимчук Г. А. Засоби та технології цифрового навчання: теоретичний та практичний аспекти : монографія. Луцьк : Вежа, 2025. 160 с. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2676

18. Кабак, В., Тулашвілі, Ю., Горбатюк, Р. Модель впровадження засобів інформаційних технологій в підготовку майбутніх фахівців закладу вищої освіти. Освітологічний дискурс. 2025. № 49 (2). С. 15–23. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2083

19. Кабак В. В., Гапончук О. М., Войтенко І. Г. Освіта для сталого розвитку: педагогічні аспекти реалізації. Перспективи та інновації науки. Серія : Педагогіка, Серія : Психологія, Серія : Медицина. 2025. No 8 (54). С. 421-430. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2084

20. Ковальчук, А., Бакіко, І., Кабак, В. (2025). Моніторинг оцінки стану здоров’я здобувачів закладу вищої освіти. PHYSICAL CULTURE AND SPORT: SCIENTIFIC PERSPECTIVE, 2(1), 138–145. URL: https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2102

21. Марчук, С., Кабак, В., Борбич, Н., & Ковальчук, І. (2024). Розвиток педагогічної термінології та становлення понятійно-категоріального апарату педагогіки. Acta Paedagogica Volynienses, (2), 35–43.

22. Hulai O., Kabak V., Savaryn P. Blended Learning with MOOCs: An Example of Use in the Training of Computer Science Students. Communications in Computer and Information Science. 2025. Vol 2467. https://doi.org/10.1007/978-3-031-94002-6_20

23. Кабак В. В., Гулай О. І. Чат-бот як цифровий засіб забезпечення психологічної підтримки здобувачів вищої освіти. Цифрова трансформація: виклики та стратегії : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 25 лют. 2025 р. Луцьк. 2025. С .232-235. URL:

https://repository.lntu.edu.ua/handle/123456789/2085

Праці інших авторів:

24. Інноваційні технології навчання в умовах модернізації сучасної освіти : монографія / за наук. ред. д. пед. н., проф. Л. З. Ребухи. Тернопіль : ЗУНУ, 2022. 143 с.

25. Стратегії формування творчої особистості: методи, прийоми, форми : колективна монографія / авт. кол.: В. Г. Кремень, В. В. Ільїн, Є. Р. Боріштейн ; Інститут обдарованої дитини НАПН України. Київ, 2020. 320 с.

26. Сухомлинська О. Василь Сухомлинський крізь призму часу: деякі зауваги до розгляду ідей [Електронний ресурс] / О. Сухомлинська // Інноватика у вихованні. 2020. Вип. 11(1). С. 6-16.

27. Beauchamp, G., Adams, D., Smith, K. Pedagogies for the Future : A Critical Reimagining of Education / G. Beauchamp, D. Adams, K. Smith. London : Routledge, 2022. 108 c.

28. Joseph, N. New Studies in the History of Education : Connecting the Past to the Present in an Evolving Discipline / N. Joseph (ed.). London : Routledge, 2023. 216 c.

29. Fake, H., Dabbagh, N. Designing Personalized Learning Experiences : A Framework for Higher Education and Workforce Training / H. Fake, N. Dabbagh. London : Routledge, 2023. 220 c.

30. Ripp, P. Passionate Learners : How to Engage and Empower Your Students — 3rd ed. / P. Ripp. [Place] : Eye On Education, 2023. 218 c.

ІІІ. Інформаційні ресурси

31. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського [Електронний ресурс]. Режим доступу: www.nbuv.gov.ua – Назва з екрана.

32. Електронний каталог Національної парламентської бібліотеки України [Електронний ресурс]: [політемат. база даних містить відом. про вітчизн. Та зарубіж. кн., брош., що надходять у фонд НПБ України]. – Режим доступу: catalogue.nplu.org . – Назва з екрана.